

چەند لاپەرەیهک لە
میژووی گەلی کورد

چهند لاپهړه يهک له
میژووی گهلی کورد

بهړنې ۳۵۹۹

دهزگای چاپ و بیاوکردنه وهی موکریانې
کوردستان ت. «۲۲۲۹۹۹۲»

e.mail:mukriani@yahoo.com

- کتیبی ژماره: «۱»
- کتیب: چندر لاپهړه يهک له میژووی گهلی کورد
- نووسینی: د. کهمال مهزهر نهحمهد
- نامادهکردن: عهبدوئلا زهنگهنه
- هونهرکاری بهرگ و ناوهوه: قاسم قادر
- چاپی یهکهم: ههولیر - ۲۰۰۱
- ژماره ی سپاردن «۱۷۹» ی سالی ۲۰۰۱ ادر اوته.
- چاپخانه ی وهزارهتی پهروهده/ ههولیر

بهر هه فکرنا

عهبدوئلا زهنگهنه

ههولیر - یهکهم چاپ

2001

پیراست

- 221 - **پاشکۆی ژماره (۱):** دیسانهوه دهرباره‌ی موشیری
حه‌مه‌ی سلیمان
- 229 - **پاشکۆی ژماره (۲):** هیژی په‌لامارده‌ری ژنه‌رال فریزهر
ساده نه‌بوو په‌نا به‌ریتته به‌ر
هاوو‌لاتیبه‌کی نه‌و ناوچه‌یه
جوگرافیای سوپایی موشیری
حه‌مه‌ی سلیمان
- 235 - **پاشکۆی ژماره (۳):** بو جاری سییه‌م موشیری
حه‌مه‌ی سلیمان!!
با بزاین موشیر خوی چوون
باسی شه‌ری به‌رده قاره‌مان ده‌کات؟!
- 243 - **پاشکۆی ژماره (۴):** روونکردنه‌وه .. یان تانه؟
فه‌رژکردنی ستراتیبه‌تی شیخی
نهر به بیرکردنه‌وه بووه
- 245 - **پاشکۆی ژماره (۵):** له‌سه‌ر ده‌رکه‌ناری وتاره‌که‌ی
ماموستا دکتور که‌مال مه‌زه‌هر دهرباره‌ی
موشیری هه‌مه‌ی سلیمان
- 251 - **پاشکۆی ژماره (۶):** سمایل خانی شکاک یا سمکو
دلسۆزترین شو‌رشگی‌رو کلۆترین سته‌ملیکراومانه
- به‌شی دووه‌م**
- قۆناغیگی نوی له‌ خه‌باتی ده‌سته‌ی رووناکیبری کورد**
«دهرباره‌ی کۆمه‌له‌و ریکخراوه کوردیه‌کان»
- 257 **بابه‌تی یه‌که‌م:** چه‌ند لاپه‌ریه‌که له‌ رووخساری
ریبازی رووناکی خوازی له‌ناو کورددا
- بابه‌تی دووه‌م:** بایه‌خی «خویبوون» و گه‌وره‌یی
مه‌سه‌له‌ی کورد له‌ شه‌ش به‌لگه‌نامه‌ی نه‌ینیدا
- 269 **بابه‌تی سییه‌م:** خیرویی‌ری راپۆرنوو‌سیکی کورد
- 289 **بابه‌تی چواره‌م:** کوردایه‌تی سه‌ربازیکی ون و سویندیکی

لاپه‌ره
9

ناوه‌پۆک

گوته‌یه‌کی پیویست

به‌شی یه‌که‌م

دهرباره‌ی خه‌باتی شیخ مه‌حمود

13

بابه‌تی یه‌که‌م: کوردو شه‌ری شوعه‌یبه

23

بابه‌تی دووه‌م: له‌ نیوان شیخ مه‌حمودو نه‌میری کویتدا

بابه‌تی سییه‌م: گالته‌وگه‌پ و گه‌مه‌کانی نیوان

33

شیخ مه‌حمودو فرۆکه‌وانه ئینگلیزه‌کان

بابه‌تی چواره‌م: به‌لگه‌نامه‌یه‌کی نه‌ینی بایه‌خدار

دهرباره‌ی هه‌لوئستی ئینگلیز به‌رانبه‌ر

83

شیخ مه‌حمودو بزوتنه‌وه‌کانی

بابه‌تی پینجه‌م: پرۆژه‌ی به‌رگری له‌ سلیمانی

101

بابه‌تی شه‌شه‌م: نامه‌یه‌کی ونی شیخ مه‌حمود بو که‌مالیه‌کان

109

بابه‌تی هه‌وته‌م: لاپه‌ریه‌کی ون له‌ میژووی خه‌باتی شیخ مه‌حمود

دهرباره‌ی هه‌لوئستی کورد به‌رانبه‌ر

115

راپه‌رینی مایسی ۱۹۴۱

بابه‌تی هه‌شته‌م: چه‌ند راستییه‌کی نوێ دهرباره‌ی شوینی

165

کورد له‌ راپه‌رینی مایسی ۱۹۴۱دا

189

بابه‌تی نۆیه‌م: هه‌گه‌که‌ی شیخ

195

بابه‌تی ده‌یه‌م: شیخ مه‌حمود له‌ نیوان هه‌سه‌نی و عه‌لی که‌مال دا

269

بابه‌تی یازده‌مین: ویزدان و میژوو .. یا دادگه‌ری

289

موشیری هه‌مه‌ی سلیمان

201

بابه‌تی دوازده‌مین: شیخ مه‌حمود له‌ ته‌رازووی میژوودا

207

بابه‌تی سیانزه‌مین: نامه‌یه‌که بو هه‌له‌وه‌ری به‌ریز

213

491	بابهتی شهشه‌م: کورد له دروشمی رژیمی پاشاییدا	309	پیرۆزی «خۆبیوون» له دوو به‌نگه‌نامه‌دا
	بابهتی هه‌وته‌م: حاجۆ ئاغای هه‌قییرکی		بابهتی پینجه‌م: هه‌ولێر نه‌ک به‌غدا یه‌که‌م شاری عییرا بوو
497	سه‌ربازێکی ونی راپه‌رپینی ئارارات	315	له‌ بوازی مانگرتندا بۆ داشکاندنێ نرخی کاره‌با
	به‌شی چواره‌م	331	بابهتی شه‌شه‌م: لاپه‌ره‌یه‌کی ون له‌ خه‌باتی ده‌سته‌ی
	چه‌ند لاپه‌ره‌یه‌کی ون له‌ میژووی ئه‌ده‌بی کوردی	345	رووناکییری کوردی عییراق
	بابهتی یه‌که‌م: پاسه‌وانێکی خه‌رمانی ئه‌ده‌بی کوردی له‌ ناو	361	بابهتی هه‌شته‌م: له‌ ئیوان خواجا ئه‌فه‌ندی و ئه‌مین زه‌کی به‌گدا
507	فایله‌کانی وه‌زاره‌تی کاروباری ناو‌خۆدا	369	بابهتی نۆیه‌م: هه‌لۆیستیکی جوامییرانه‌ی نافره‌تانی سلیمانی
517	بابهتی دووه‌م: میژووی دوو پارچه‌ شیعری ونی پیره‌می‌ردا	375	بابهتی ده‌یه‌م: کۆمه‌له‌ی زه‌رده‌واله‌
	بابهتی سێیه‌م: پوخته‌ی میژووی پارچه‌یه‌ک	381	بابهتی یازده‌مین: زرگاری له‌ کفری
527	شیعری ونی ترمان	387	بابهتی دوازده‌مین: له‌ سه‌ربازه‌ ونه‌کانمان
533	بابهتی چواره‌م: تاهیر پاکژو فائق هوشیار	389	بابهتی سیازده‌مین: ده‌رباره‌ی یاداشته‌کانی
539	بابهتی پینجه‌م: دوو چیرۆکی نایابی تۆفیق وه‌هبی	395	ئه‌حمه‌د موختار بابان و وێنه‌یه‌کی سه‌یر
	به‌شی پینجه‌م	399	بابهتی چواره‌ده‌مین: چه‌په‌روی بازگانیکی گه‌وره‌ی کورد
	وناری هه‌مه‌جۆر	405	بابهتی یازده‌مین: لاپه‌ره‌یه‌ک له‌ ژبانی سیاسی کوردستان
		415	کۆتایی چله‌کان و سه‌ره‌تای په‌نجاکان
		425	بابهتی شازده‌مین: دوو کورته‌ گه‌توگۆی جیاواز
			ده‌رباره‌ی نوری سه‌عید
			بابهتی هه‌ژده‌مین: شه‌نشهل و کورد
			بابهتی هه‌ژده‌مین: پیرۆسترویکه‌و کورد
			به‌شی سێیه‌م
555	بابهتی یه‌که‌م: ده‌رسیکی میژوو بۆ هاوسه‌رانی نووسه‌ران		له‌ لاپه‌ره‌ ونه‌کانی میژووی کوردو عییراق
559	بابهتی دووه‌م: ره‌خنه‌و گله‌بی له‌ خۆم		بابهتی یه‌که‌م: رۆژنامه‌ی «زوراء» له‌ ره‌ماندز
563	بابهتی سێیه‌م: یادی نه‌ورۆزو خۆزگه‌یه‌ک		بابهتی دووه‌م: که‌واکیبی - پوخته‌ی ژبان و
567	بابهتی چواره‌م: کورد لای دێلا قالیی	457	بیروباوه‌ری و په‌یوه‌ندی به‌ کورده‌وه
571	بابهتی پینجه‌م: خۆشه‌ویستی لای دێلا قالیی	461	بابهتی سێیه‌م: له‌ لاپه‌ره‌ بایه‌خداره‌کانی په‌یوه‌ندیی ئیوان
575	بابهتی شه‌شه‌م: «ده‌رده‌ کورد» له‌ مس بیله‌وه	477	کوردو عه‌ره‌ب
585	تا مه‌حمود زامدار	481	بابهتی چواره‌م: مه‌عروف جیاوک و سه‌ید ته‌هاو
	- پیرستی ناوو شوین	485	هه‌لۆیستیکی
	- دوا گۆته		بابهتی پینجه‌م: له‌ ئیوان سمکۆو بابه‌کر ئاغای
			پشده‌ریدا «نامه‌یه‌کی میژوویی سمکۆ»

گوتەيەكى پيويست

ماويهەك بوو نووسينهەوى ميژووى كارى رۆژنامەنووسىيى كوردى لاپەرەى رۆژنامە و گوڤارەكانى چەند سالىك لەمەوبەرى پى ھەلەدامەو، زۆر باس و ليكۆلئىنەوى ميژوويى، لە نيوانياندا بابەتەكانى د.كەمال سەرئىيان رادەكيشام، لەبەر ئەوئەوى ھەستەم دەکرد ژمارەيەكى زۆر لە ليكۆلەرۆ قوتايانمان لە دۆزىنەوى ئەو وتارو باسە ميژووييانە زۆر ماندوو دەبن، كاتى «دەزگای چاپ و بلاوکردنەوى موكرىيانى»ش ئامادە بوونى خۆى پيشاندا كە ھەندى لەم وتارو باسانە لە دوو تويى كتيبيكدا وەك بەرگى دووئەمى كتيبي «چەند لاپەرەيەك لەميژووى گەلى كورد» چاپ و بلاو بكاتەو، كەوتە كۆكردنەوو ئامادەكردنى ليكۆلئىنەوكان بۆ چاپ، تا ئەو كتيبەى لى پەيدا بوو كە لىرەدا دەخويننەو.

ھىوادارم بەم كارەم خزمەتتىكى بچووكى ھەموو لايەكم كردبىت، داواى لىبووردنىش لە مامۆستاي بەريزم د. كەمال دەكەم، كە لەبەر بارودۆخىكى تايبەتى نەمتوانيوە پرسى پى بكەم.

د. كەمال مەزھەر ئەحمەد لەو ناسراوترە كە لىرەدا وەسفى بكەين. بەلام ھەر چۆنىك بىت ئەو «ميژوو»ى لەسەر تاقىچكەى كتيبخانەكان و لە بەردەستى تويزى ھەلبژاردەو خستۆتە بەردەستى ھەموو لايەك و لى كوردىش بەتتكرايى ميژووى خۆشەويست كردوو، بۆيە ھەرچيەكى بۆ بكرىت كەمە.

ئوميدەوارم بەم كارەم دلى مامۆستام خۆشكردبى و داواى تەمەن دريژى بۆ دەكەم و خوازيارم پتر بەرھەمى بۆ گەلى كوردو مرۆڤايەتى بەرھەم بەيىنى لە دواييدا ھەموولايەك ھەر سەرفرازو سەركەوتوو بن.

عەبدوئەلانگەنە

۲۰۰۱/۲/۵

به شی یه که م

ده بار دی خه باتی شیخ مه حمود